

REDACCIO I ADMINISTRACIO:
13, rue du Pardal, Perpignan
Envia l'import de les subscripcions
i els donatius a:
C. C. Postal Montpellier n.º 498.26
Josep Buïla, 13, rue du Pardal,
Perpignan (Pyr.-Or.)
Abonament per a 10 exemplars: 60 fr.
(Franquig inclut)
Preu de l'exemplar: 5 fr.

Endavant

FEDERACIO — DEMOCRACIA — SOCIALISME

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Una política socialista :
Enderrocament de Franco.
Retorn a les llibertats democrà-
tiques.
Consulta popular i voluntat repu-
blicana.

Tot el Socialisme peninsular es movilitza entorn
d'aquestes posicions.

El Moviment Socialista de Catalunya veu confirmada, en el moment present, per la voluntat de les masses repu- blicanes de l'interior i de l'exterior, la posició política que defensa des de fa temps

Editorial

NOSALTRES, SOCIALISTES...

El Moviment Socialista de Catalunya és el fruit d'una llarga germinació determinativa de l'evolució espiritual i social del poble català, de l'esforç silenciós i recondit d'aquest poble per adaptar-se a noves formes de pensament i a un concepte superior de la vida civil. Alguns han confós el Moviment Socialista de Catalunya amb aquests esclats temporaris que es donen sovint per a canviar de jeia o per a refundre elements dispersos amb il·lusions de poder. Posades a pressió les consciències a través d'uns anys de guerra civil i de guerra mundial, les més sensibles, les més despertes, es trobaren a la sortida de l'esborronadora hecatombe en una atmosfera lluminosa que ja no oferia contrastes ni trencacolls, sino simples accidents, ondes d'un mateix corrent que mena a la mateixa platja, al mateix objectiu: la salvació de Catalunya. I el Moviment Socialista fou una cosa espontània, cordial, viva, que el mateix va donar-se a Catalunya que a França i que a les altres comunitats catalanes escampades pel món.

Fenomen nou, inesperat, però de gran profunditat tan mateix. Es naturals que alguns no el comprénguin, sol bretot els que tenen de la política un concepte trivial, fet a imatge i mesura de la seva personalitat tot just embastada. El Moviment Socialista de Catalunya no ha vingut a competir amb els partits, grans o petits, majoritaris o minoritaris, que es mouen encara com espectres en l'arena escorredissa de la política de l'emigració, nodrida de migranyes, d'especulació roïna i de badqueria incurable. És el que els vells en deien un flabell, i ha de remoure l'aire per a renovar-lo, per a fer entrar partícules de salut en l'atmosfera corrupta que no ha pogut regenerar la terrible sotragada. El Moviment Socialista de Catalunya no fa una cursa pel poder — aquest poder remot i vague que fa somniar els cap-celents — però assaja una altra forma de poder, el poder de la dignitat, del servei desinteressat a la causa que és de tots i a la qual se li vol fer rendir un dividend sense fornir-li capital.

Nosaltres, socialistes, comencem a fer el capital de Catalunya. Com l'inici de tots els capitals, ha de ser un capital fet de privacions, de renunciaments, de fines generositats. No afalaguem la classe obrera quan afirmem que és la única capaç d'aquestes virtuts. Tampoc exagerem quan diem que tot el que en el món hi ha de solid i consistent es deu a l'esforç dels treballadors, treballadors en el més ample sentit de la paraula. Els burgesos han parlat molt de Catalunya, alguns han arribat a aixecar-la com escut, però, invariablement, a l'hora de la prova, s'han passat a l'enemic. Sense el concurs decidit dels treballadors, Catalunya no se salvaria. Ni existiria. Catalunya, avui més que mai, té pels treballadors l'atractiu de la seva orfanesa, la tragèdia de la seva destitució. És la nació proletària, privada de drets, lassa de l'esforç de rendir fruit sense compensació.

El Moviment Socialista de Catalunya, com la flor del desert, va nàixer quan l'ardència de la guerra civil extingia les darreres esperances. I avui, quan encara les deixies de la llagosta repassen la terra exhausta, el Moviment Socialista empeny la labor germinativa i dona a les forces obreres un sentit i una consciència. L'entesa entre els Consell Nacional i l'Aliança de Forces Democràtiques ja és un fet. El Comitè Permanent de la Democràcia Catalana representa la incorporació decidida de les forces sindicals a l'exèrcit de la llibertat de Catalunya. Des de l'albada negra de 1939 res no s'havia produït en el nostre món esquifit que tingues tanta importància. Els que no comprénguin la significació positiva d'a-

quest signe de vitalitat i d'avenir son gent mancada que van a les palpenes en recerca de la propia tomba.

I podem dir-ho amb el legítim orgull del sembrador abnegat que no compta els dies que manquen per la collita: el Comitè Permanent de la Democràcia Catalana s'ha fet seva la nostra vella idea de la convocatòria d'una Conferència Nacional. Els il·lusos que pretenen detentar el monopoli permanent de l'opinió democràtica del nostre poble han rebutjat la idea de la Conferència Nacional al·legant que seria un guirigall de raons i de disputes. Probablement endevinaríem els motius de les seves temences. A nosaltres no ens en inspira cap. Ens plau la discussió. La volem. Volem una discussió elevada per damunt de les cledes dels partits, una discussió de fons nacional, de generosa emulació, que desvetlli les energies somortes de la Catalunya eterna. Volem, com diem a Catalunya, « veure'ns les cares », en el millor sentit de la paraula, per tal que tots i cada un puguem aportar el nostre concurs de raó i aportar després el nostre concurs de força.

Volem la discussió, clara, elevada, per a precisar actituds i fixar posicions. És amb la discussió civil que els nostres problemes han de ventilar-se, com fan tots els pobles civilitzats. Els totalitaris no son amics de la discussió i només exigeixen disciplina. Nosaltres fem precedir la discussió, les deliberacions, a tots els acords. És el clima que fa falta a Catalunya. Després de la dis-

(Segueix pàgina 2)

Reunio del Consell Directiu del M. S. de Catalunya

El Consell Directiu del Moviment Socialista de Catalunya, reunit a París els dies del 15 al 17 d'agost, en set sessions consecutives, ha examinat detingudament la marxa dels problemes de la política general espanyola i els particulars de la política catalana, i els propis de l'organització en tant que força propulsora del recobrament nacional de Catalunya, de lluita del proletariat català, i d'instrument de combat contra la tirania i el despotisme franquistes.

Ha adoptat els següents acords:
POLITICA GENERAL. En compliment de les normes establertes en la resolució del Consell de Coordinació celebrat a Toulouse els dies 6 i 7 d'abril darrer, sincronitza l'acció cada dia més efectiva del Moviment a l'interior i a l'exterior de Catalunya amb els organismes que accepten obertament la política de retorn a les llibertats democràtiques senyalada en la Nota Tripartita de 5 de març de 1946 i la declaració de l'Assemblea de la O.N.U. de 13 de desembre del mateix any.

POLITICA CATALANA. Accentua l'esforç per la unitat de la resistència i desitja consolidar el franc progrés que representa la constitució del Comitè Permanent de la Democràcia Catalana. Persisteix en el pla de reestructuració de la política nacional catalana a base d'un sol organisme que englobi totes les forces representatives de la democràcia catalana de l'interior i l'exterior i en la convocatòria d'una Conferència Nacional que fixi el programa de reconstrucció nacional de Catalunya.

UNITAT SOCIALISTA. Es complau a constatar els avenços fets en aquest sentit que, mantenint les finalitats i l'estructura del Moviment, permeten d'esperar la proxima refosa amb les forces del P. S. O. E. que operen a Catalunya.

Els avenços del Moviment en tots els camps, la seva forta creixença i la seva major eficàcia com a força activa en la política catalana permeten d'envissatjar el pervindre amb les més falagueres esperances

NOTA AL MARGE

Una política conseqüent

Els esdeveniments de les darreres setmanes han produït grans transformacions en el panorama de la política exiliada. Abandonant la plataforma institucional massa temps inoperant però demanant que es guardi com a punt de referència de la màxima voluntat republicana, l'Assemblea Socialista de Tolosa s'endinça coratjosament pels camins senyalats per la resolució de la O. N. U. La importància dels acords presos, la personalitat rellevant del seu propulsor el company Prieto, més tard l'acord del PSOE de l'interior junt amb la crisi del Govern Llopió i la constitució del Govern Albornoz, del qual resten exclosos els comunistes, han motivat modificacions importants en les posicions de moltes organitzacions. La incomoditat de certes postures va éssent corregida i, a corre-cuita, es cerquen unes posicions de millor perspectiva. Felicitem-se'n pel que tracta a la política catalana i a aquestes actituds condueixen realment a la fita única que poden tenir: la unitat de la Democràcia Catalana a l'exterior entorn d'una política que no pot ésser altra que la senyalada per la resolució de la O.N.U. Afortunadament, aquesta unitat ja ha estat aconseguida a l'interior i aquesta política ja ha estat definida per l'organisme que agrupa, avui,

les forces del C.N.D.C. i l'A.N.F.D. a Catalunya; el Comitè Permanent de la Democràcia Catalana.

I al constatar el paper important que el Moviment Socialista ha jugat en la creació d'aquest organisme, el nostre Consell Directiu reunit a París a mitjans d'agost, reafirmà així el que per a nosaltres califica actualment la nostra política: la seva conseqüència. « El Moviment Socialista de Catalunya preconitza una política de retorn a les llibertats democràtiques, com la que és senyalada en la nota tripartita i reafirmada pels acords de la O.N.U., sempre que en l'aplicació d'aquesta política s'afirmi l'estructura democràtica de l'Estat i es reconegui la personalitat política de Catalunya ».

Delem això l'Abril d'aquest mateix any i per això ara només ens ha calgut repetir-ho per ésser presents en la conjuntura que havíem previst. Per a fer-hi front no com a partit, ni per a salvar-nos interessos egoistes d'organització, sino com a poble, per a salvar en totes les ocasions la nostra personalitat nacional, preconitzàvem la unitat de la Resistència. I s'aconsegueix aquesta unitat entorn del Comitè Permanent, que permet avui a Catalunya posar condicions per a col·laborar en una política, les línies mestres de la qual ha definit abans que ningú i que per tant no pot desconèixer el nostre fet nacional.

Remarquem això al glosar els acords del nostre C. D. no per a vantar-nos d'una conseqüència política que més que una virtut és un deure sino al contrari per a agulonar nos per aquest camí. El triomf de Catalunya, en efecte, reclama la perfecte unitat de l'exterior i de l'interior. Reclama la coordinació d'esforços, de voluntats i d'iniciativa.

El moment és crític per el nostre poble. Avui hi fem front amb un instrument prou solid perquè calgui comptar hi. Però cal fer més estreta, més íntima, més total la compenetració. E-querera Republicana, fa tres mesos, es separà del Consell Nacional perquè aquest no reconeixia el Govern Català tal com estava constituït. Ningú no dubte avui que aquest Govern Català no respon a les necessitats de l'hora present i que cal que es defineixin posicions i se'n allunyin elements confusos, per anar a l'organisme que el moment reclama.

Si es fa així i es fa desseguida, la veu de Catalunya no sols serà escoltada sino que finirà imposant-se. Els nostres drets seran defensats per una força màxima i en el tractament germanivol de tots els partits democràtics i de les dues sindicals no hi hauran vencedors ni vençuts. La solidaritat dels catalans serà prou forta per a vèncer tots els obstacles que puguin oposar-se'n i Catalunya ressorgirà més ufana que mai, fent valer els seus drets des del primer moment i conquistant, amb la Llibertat, la República que haurem guanyat de nou amb el nostre esforç i la nostra voluntat.

(Segueix pàgina 3)

Documents de la Resistència

Commemoració del 11 de Setembre

C.N.D.C. Comitè Permanent de la Democràcia Catalana A.N.F.D.

POBLE DE CATALUNYA!

Avui fa dos cents trenta tres anys, després d'un setge que fou exemple d'heroïcitat al món, Barcelona era assaltada pels exercits del primer Borbó, Felip V, que imposaren a Espanya l'absolutisme borbònic. Avui fa vuit anys i mesos el falangisme sublevat contra les institucions que, legítimament, s'havia donat al poble, restaurava a Espanya, en una nova forma aparent, però amb idèntica entranya viva, aquell mateix absolutisme.

1714-1939! Dues dates igualment luctuoses en la nostra història. En una i altra Catalunya ha estat atacada en la seva carn i el seu esperit, amb propòsit de destruir les mateixes arrels de la seva vida. En va l'exèrcit franquista, en envair les terres catalanes, volgué disgregar el seu íntim propòsit, pretenent que veia a deslliurar-les del jou comunista. Obtinguda la victòria, els fets revelaren clarament quin era el seu veritable fi. Què tenia que veure la llengua catalana amb la tirania roja, que al·legaven ells? Què lligava la cultura catalana amb el comunisme? Quin nexa hi havia hagut mai entre les institucions catalanes i les teories marxistes? No! El franquisme totalitari no havia vingut a alliberar Catalunya. Havia vingut a enderrocar Catalunya, a destruir l'esperit de la nostra terra, perquè era terra catalana, perquè era terra de llibertat.

Res no deixaren en pau de les nostres institucions polítiques i jurídiques: destruïda la Generalitat de Catalunya, destruït el Parlament Català, destruït el Tribunal de Casació. Res no deixaren en pau de la nostra cultura: desfeta la Universitat Autònoma, aturats els treballs de l'Institut d'Estudis Catalans, prohibides les traduccions de clàssics grecs i llatins de la Fundació Bernal Metge; cremat el fitxer del servei Meteorològic de Catalunya, institució model respectada arreu del món, pel gran crim d'ésser redactada en català les seves fitxes; edicions senceres de llibres catalans enviats al molí paperer, el teatre català tancat i barrat, bandejada la nostra llengua de tota tribuna pública, tolerada tot just en l'ús domèstic i en la conversa privada i encara amb el rept de furibundes mirades falangistes, si sonava massa alt en algun lloc públic. Mentrestant els nostres homes eren perseguïts, empresonats, afusellats, torturats amb acarnissada fúria. Quants no moriren consumits en la misèria i apilament de les presons! Quants no passaren mesos i anys en les angúnies d'una pena de mort, que, sàdicament, no era commutada ni executada!

Quants no caigueren sota les bales del piquet d'execució!

Però entre l'any 1714 i l'any 1939 hi havia una capital diferència. L'ofensiva borbònica trobà Catalunya en el punt més baix d'una decadència secular. L'escomesa franquista la trobà en l'abrivada d'una potent ascensió. I això ha fet fracassar aquesta nova i furiosa temptativa de destruir Catalunya en la seva carn i el seu esperit. Sota la llosa on eren creient haver-la soterrada per sempre, Catalunya, la nostra eterna Catalunya, concentrant les seves forces, refermant la seva fe, afuant el seu esperit, ha continuat, vivent com mai, la seva tasca. Tots els seus homes de més vàlua, escriptors, filòsofs, erudits, artistes, investigadors, li han restat fidels. En la pau de la cambra d'estudi, en el silenci de les biblioteques, en la calma dels laboratoris, en la quietud del taller, amb ardent tenacitat, amb toçuda persistència, uns i altres han continuat l'obra de superació catalana, per a quan vingui l'hora de la triomfal resurrecció, mentre, sordament, amb tots els perills i els destorsos de la clandestinitat, Catalunya anava reconstituïnt les seves forces polítiques i sindicals.

Es això, tot plegat que ha fet capitular el franquisme. Sentint-se impotent per a destruir Catalunya, ha volgut fer-hi les paus. I les falangistes s'han posat a ballar sardanes i el ball del cirí, i a cantar les nostres cançons tradicionals, i ha estat autoritzada la publicació de llibres en llengua catalana, no masses alhora, ni de matèries que poguessin revelar massa descaradament l'existència d'una cultura, i ha estat permès que s'obriessin teatres catalans, encara que només des a la vegada.

Però no en va Catalunya és i ha estat sempre terra de llibertat: i entre ella i la dictadura totalitària no hi pot haver pau. Són com l'aigua i el foc, que no es poden trobar que no es combatin i destrueixin. I és el franquisme que serà destruït. Ell mateix haurà estat el principal artesà de la seva caiguda. En vuit anys i mig de plens poders, de governar sense oposició, quin és el balanç de la seva obra? Hue-se'l aquí. L'Economia espanyola està completament desfeta, les finances públiques al caire de la fallida, els vint i tres milions de circulació fiduciària completament exhausts i caldrà que les Corts autoritzin un nou augment de billetes. La indústria tèxtil treballa escassament una tercera part dels dies feiners, unes vegades per manca de primeres matèries, altres per falta de fluid elèctric; són a centenars de milions els jornals perduts anyat-

L'ACTUALITAT POLITICA

La crisi del Govern Llopis — Constitució del Govern Albornoz — Prieto té l'assentiment del P. S. O. E. de l'Interior — Catalunya, representada pel C.P.D.C., afirma la seva presència en la conjuntura actual

La crisi del Govern Llopis

Els nostres lectors coneixen les incidències generals de la laboriosa crisi que ha sofert el Govern de la República oberta amb la dimissió del gabinet presidit pel socialista Rodolfo Llopis en 6 d'agost i tancada provisionalment amb la constitució del nou gabinet que presideix l'antic republicà Alvaro de Albornoz en 27 del mateix mes.

El que més ens interessa de registrar d'aquestes successives crisis són els aspectes de la política catalana que a través de les mateixes es reflexen. Quan el senyor Albornoz arribat de Mèxic, va iniciar les gestions per a constituir el Govern que li encomanava de formar el President Interí de la República, Esquerra Republicana de Catalunya, que havia participat en tots els governs anteriors, per raons que encara no ha fet públiques, va negar la seva cooperació, oferint, però, el seu suport parlamentari al nou Govern. Per raons que tampoc no són conegudes, va modificar després la seva posició, oferint, a títol personal, un ministre que era el senyor Carles Pi i Sunyer. Resultava, però, que el senyor Pi i Sunyer pretenia la cartera d'Estat i que el senyor Albornoz considerava excessiva aquesta exigència, puig que ell, com els seus antecessors, Giral i Llopis, volia reservar-se la juntament amb la Presidència del Consell.

No podent arribar a un acord, i descartada la participació d'Esquerra Republicana àdhuc a títol personal d'un dels seus membres més conspicus, la situació es complicava

perquè els bascos, disposats a la cooperació, consideraven que aquesta no era viable sense una representació de Catalunya en el ministeri. Aleshores es va oferir aquesta representació al nostre company Manuel Serra i Moret. Serra i Moret, a part d'altres raons de menys volum, i malgrat captar-se de les dificultats que experimentava la institució republicana, va declinar l'oferta, primer perquè no es considerava autoritzat per a representar Catalunya ni a títol personal sense una recomanació explícita de les organitzacions polítiques catalanes;

i segon, perquè, com a socialista català, mal podia formar part d'un Govern del qual, voluntariament, s'excloïen els socialistes espanyols i la C. N. T.

Potser sigui oportu recordar que Serra i Moret, en el curs de la seva acció política, mai no ha format part de cap ministeri espanyol ni a títol de ministre, subsecretari o director general, i si ha anat a les Corts espanyoles ha estat per mandat dels electors de Barcelona i Girona. Tampoc fou ministre en 1938, quan el Dr. Negrín el reclamava per la cartera de Treball.

Constitució del nou Govern

El nou govern s'ha format doncs amb els partits republicans. La declaració feta, afirma sobretot la voluntat d'acudir a la O.N.U. i es ratifica en la posició republicana. Aquest govern, si sap situar-se exactament en el lloc que li correspon, com a exponent simbòlic de la fe en la República, pot ésser un element important en la nova política que a l'exili s'ha iniciat. Això faria que no hi hagués en realitat oposició entre una i altra acció: la definició republicana no seria incompatible amb l'enorme esforç polític que Prieto, Trifon Gómez i Jimenez d'Asua hauran de fer fins arribar a crear l'instrument de coalició capaç de fer les eleccions.

L'acció del govern Albornoz a la O.N.U., al nostre entendre, pot àdhuc col·laborar, amb una tasca precisa, a posar en peu l'instrument demanat per la resolució de les Nacions Unides. Galdria obtenir desseguida que comencés la sessió — i no oblidem que possiblement aquesta durarà fins al mes de gener — que la O.N.U. afirmi clarament que únicament un règim espanyol exigit d'una consulta popular podrà ésser acceptat dins la comunitat internacional.

Si aconseguís això la formació Albornoz hauria fet un gran servei a la causa del retorn de la llibertat a Espanya — únic camí, qui pot dubtar-ne encara? — a través del qual podem reconquistar la nostra llibertat.

Les gestions de Prieto

Sabem prou bé amb quina impaciència, els nostres lectors de dintre i de fora llegiran aquesta part de la crònica. Que fa Prieto? Que diu Prieto? A dintre, com a fora d'Espanya, els demòcrates espanyols estan pendents d'aquestes gestions que s'han personalitzat en la popular figura del leader socialista.

Els components de la Comissió del PSOE s'han entrevistat amb destacades personalitats de l'interior i tindran més entrevistes amb altres persones de la mateixa tendència residint a l'interior d'Espanya o a l'exili. És evident, conegut la tenacitat i també la franquesa que caracteritza els socialistes, que aquestes entrevistes seran conegudes quan arribi el moment, i que el resultat, favorable o desfavorable, serà proclamat.

Però voldríem fer una advertència. Constituir aquesta coalició no serà cosa gens planera. No oblidí ningú que el manifest de D. Joan plantejava com a cosa previa la restauració monàrquica i que la posició socialista i confederal és purament plebiscitària, i que no amaga gens que el vot d'aquestes organitzacions serà republicà. Hauran de posar-se en joc molts factors — interiors, internacionals — fins a obtenir la reeixida.

La posició que s'ha anomenat «Prieto» i que ja fa temps defensaven a l'interior el C.N. D.C. i l'A.N.F.D., no és una

posició d'abandó, de capitulació. És una posició de fermesa democràtica; consulta popular, i exclusió per a fer-la de tots els elements totalitaris.

L'enfrontar tothom, organitzacions i partits, nacions democràtiques i organismes amics, amb les seves responsabilitats, aclareix el panorama i no permet ja més a ningú, d'escudar-

se, per a negar l'ajut en raons fictícies.

Una posició clara. La voluntat decidida de fer-la triomfar, sense impaciències i sense temor.

Heus aci com ens sembla definir la posició de retorn a les llibertats democràtiques que defensa avui tot el moviment obrer peninsular.

L'acció del C. P. D. C.

A mitjans d'agost es traslladà a França una Delegació del Comitè Permanent de la Democràcia Catalana composta d'uns representants del C.N.D.C. — U. D., F.N. i M.S.C. — i d'una representació de la C.N.T. per l'A.N.F.D. a Catalunya.

La missió d'aquesta Delegació és doble: D'una banda, evidentment, el C.P.D.C., no podia deixar d'ésser present en la conjuntura actual que viu l'exili. Les línies mestresses de la seva política, elaborada a l'interior des de fa molt temps, han estat proclamades, ja, i és evident que poden coincidir amb les que ha iniciat el P.S.O.E. a l'exterior. El C.P.D.C. creu que la solució del nostre plet només pot trobar-se entorn de la nota tripartita i la resolució de la O.N.U. anant a la creació d'una situació provisional de Govern que permeti la consulta popular.

El C.P.D.C. afirma que, des del primer moment, a Catalunya

deurà establir-se un Govern Provisional que unifiqui tota la política catalana de cara al futur estat espanyol.

Sabem que les converses de Prieto amb la Delegació foren molt cordials i que l'intercanvi de punts de vista fou molt fructuós.

Igualment, la Delegació porta la missió de crear a l'exterior l'organisme que hi representi el C.P.D.C. propiciant una completa reestructuració de la política catalana entorn d'un organisme de conjunt, que defensarà amb la màxima eficàcia els drets de Catalunya.

Gràcies, doncs, a l'acció persistent, disciplinada i responsable de l'Interior, Catalunya afirma, en aquesta ocasió com en totes, la seva voluntat definida, sense confusions i sense males interpretacions. És la única actitud dels pobles que tenen confiança en la pròpia força i que senten, per damunt de tot, l'anhel de la llibertat.

ARA la política que nosaltres hem vingut defensant ja té un nom: se'n diu «la política Prieto». Tots en diem la política Prieto; els que l'hem previst, definit i defensat potser amb més visió de conjunt que el mateix Prieto, i els que la combaten. No ens sap pas greu que l'hagi pres en les seves mans un home de l'impetuositat i de la combativitat d'en Prieto; però hauríem preferit molt més que se'n hagués escollit i que avui fos Catalunya qui fes de cantant la balança i que, de la política amb la qual Prieto hagués coincidit, se'n digués «la solució catalana». Que fos el concepte català de la política hispànica allò que acabés per imposar-se i que d'un cop ens hagués situat al lloc que Catalunya hauria hagut d'ocupar sempre: el de poble orientador, de poble guia dels destins hispànics. Hauríem demostrat que Catalunya, arribada a la seva maduresa política, havia vençut el corc del provincialisme i del regionalisme que l'ha vingut rosegant fins ara i que, així, atés a la categoria de poble, era capaç de dotar-se d'un pensament polític propi i d'inspirar i dirigir el dels altres. Desgraciadament no ha estat així. I en aquests moments ens trobem que els partits catalans, que la política catalana tota, per no haver sabut descolibrar i imposar en una acció conjunta les veritats creadores que hem anat pregonant des de fa prop de tres anys ha d'anar a cercar-les en la política prietista. Seguim essent un poble que va a remolc dels altres, que cal que l'arrosseguin. En lloc d'haver-nos avançat a la marxa dels esdeveniments, d'haver establert, madurat i arrodonit tots plegats el nostre concepte català de la política hispànica dins de la qual s'hi encaixaria perfectament la que al congrés de Tolosa s'ha donat el PSOE, ara hem de preguntar-nos: «Què volem?» I si mai arribem a posar-nos d'acord, a definir-nos, llavors, per haver-ho fet amb un

PRIETO HA DONAT EL SEU NOM A LA NOSTRA POLITICA

retard del qual nosaltres, socialistes catalans, no podem acceptar-ne la responsabilitat, hauríem de seguir preguntant-nos potser (eterns captaires de la política espanyola): «I ara que ens donaran? Com entroncar amb la política prietista? De quina manera farem entrar els nostres drets com a poble dins del pla Prieto?» I els dies passaran. I seguirem retardant-nos. El nostre caminar es lent, feixuc. El PSOE, en fer-se seva la política d'en Prieto, ha centrat la política espanyola; els bascos — que també en tenen una — ja hi han arribat a un acord de principi. I els catalans? Està a punt d'escaparse'n el tren. Més: correm el perill de que els sigui impossible remolcar-nos, arrossegar-nos a nosaltres, i a les nostres discussions bizantines, i que ens deixin al marge de la solució; i que llavors, menats per un partit a sou de l'estranger, la nostra revolta d'impotents esclati oposant-nos, i intentant barrar el pas, a la política prietista — política que en el fons havia de ser la catalana i que teníem el deure de dirigir.

La nostra ambició de dotar Catalunya d'una política pròpia ja la manifestàvem el 1er. gener del 1945 en l'Explicació de la Convocatòria per la creació del Moviment Socialista de Catalunya. Déiem que era missió del Moviment Socialista d'enriquir la personalitat nacional catalana i de donar-li el to de país pilot en el concert dels pobles hispànics. El 22 d'abril del mateix any ens declaràvem partidaris d'una política de blocs. Bloc català, bloc base, bloc espanyol i pacte d'acció conjunta entre ells. Fidels a aquest principi, el mes de setembre del 1946 llensàvem la idea de la convocatòria d'una

Conferència Nacional Catalana que refongués en un sol tots els organismes d'unitat que tant a l'interior com a l'exili s'havien anat constituint. I encara el 7 d'abril darrer intentant un acord, de que mancomunessin els seus esforços, els dos organismes d'unitat que existeixen a l'interior: el C.N.D.C. i l'A.N.F.D. Tres mesos després es

per Josep COMABELLA

constituïa a l'interior el Comitè Permanent de la Democràcia Catalana. Era un pas més vers la lita que ens havíem assenyalat. També fórem nosaltres, a l'interior i a l'exterior els que proclamàrem la fallida de la Segona República i la necessitat de prendre'n seriosament la nota tripartita del 5 de març del 1946 donada pels Estats Units d'Amèrica, França i la Gran Bretanya, i reafirmada, després, per la darrera Assemblea de les Nacions Unides. «Nosaltres afirmem, dèiem a l'exterior, que la fallida de la II República tindrà un sentit progressiu si obre el camí de la Tercera. Catalunya donarà el seu sentit federalista a la nova República i mobilitzarà totes les seves forces fins a realitzar aquesta ambició.» I la primera Conferència acordava: «Considerar l'única, per consegüent, la política legalista basada en la constitució del 1931, per inoperància d'aquesta política en el pla interior i per fallar-li, també, el recolzament internacional indispensable per a triomfar.» I el nostre company Serra i Moret, en la conferència donada a Tolosa el dia 6 d'abril, proclamava aquesta veritat que constitueix un dels pilars principals del pensament prietista: «Totes les

gueres civils, deia Serra i Moret, acaben amb un pacte.» I en política internacional nosaltres hem defensat des de fa anys la necessitat d'una entesa dels pobles de l'occident europeu, la necessitat d'axar la nostra política amb la de les democràcies occidentals que eren les úniques que podríem ajudar-nos electivament. Així nosaltres hem estat els precursors d'una política que avui se'n diu de Prieto. Amb la política que s'ha fet seva el PSOE.

VOLÍEM dotar Catalunya d'un organisme d'unitat i d'una política que l'aixequessin al lloc que li pertoca: la d'ésser la capdavantera en la lluita en defensa dels drets d'autodeterminació dels pobles hispànics i d'una República que els garanteixi. Encara si volem hi podem arribar a temps. I avui, nosaltres, que des del primer dia de la constitució del Moviment hem anat esboçant una política a la qual ara Prieto li ha donat el seu nom, tenim dret a ser escoltats. Tant més quan sense egoïsmes partidistes i només pensant amb Catalunya i amb la República hem anat, sense que se'ns volgués compondre, establint, entre els uns i els altres, els lligams orgànics que a última hora ens faran possible superar ràpidament la profunda crisi que travessa la política catalana, i recuperar, en el possible, el temps perdut. Tenim dret a ser escoltats i a exigir posicions clares. Cal que digui tothom si està d'acord o no amb la política del PSOE que és també la nostra. I si s'hi està d'acord només hi ha una manera de proclamar-ho. Mentre la Delegació del PSOE farà els treballs per tal de constituir la Junta o el Govern provisional cal que els catalans creem el nostre organisme propi d'uni-

tat i ens incorporem amb personalitat pròpia, al moviment general de lluita antifranquista que ens conduirà a la constitució de la situació política que les democràcies occidentals i la ONU ens reclamen. Organisme d'unitat catalana que, pel sol fet d'existir, obtindrà la garantia del respecte del principi autonòmic de Catalunya i per tant el dret a tenir el seu Govern provisional durant el període transitori. Només els que per interessos inconcebibles vagin de mala fe podran negar-nos el sentit constructiu de la nostra posició de sempre i les possibilitats il·limitades que se'ns obren de cara al futur. O síno, Franco. I el plany de tot un poble. I la nostra lenta agonía. No! Seria un crim si, per no haver-nos sabut, els catalans, erigir a temps en el nucli dirigent de la política antifranquista, avui ens neguéssim a portar-li tot el nostre suport. Seria un crim, si, per voler-nos aferrar a unes institucions que s'han demostrat incapaces — si per voler salvar-les, elles que no representen més que un temps mínim en la història del nostre poble — perdéssim, i a consciència, Catalunya. És Catalunya que cal salvar; és el principi autonòmic dels pobles hispànics. Si salvem el principi autonòmic i per tant el dret de Catalunya a existir com a poble tindrem institucions novelles. I una vegada guanyada Catalunya, reconquerida Catalunya, encara serem a temps a fer-li jugar el rol d'avantguardia que té dret de jugar dins de la política hispànica. Perquè és la força política de Catalunya qui, projectant-se més enllà de les seves fronteres, decidirà en un sentit o en un altre els destins de la Península. El seu pes decidirà si hi ha d'haver República o Monarquia; i, en el període constituint, si la República ha d'ésser unitària o federativa i el seu contingut social. Deixem que els miserables partits de capitulació. Es per a

(Segueix pàgina 3)